

Παράδειγμα τοιοῦτο παρέχει ὁ λεγόμενος **μυξός**, ζῴδιόν τι ὅμοιον πρὸς τὸν **μῦν** (μέγαν ποντικόν), ὅπερ ζῆ ἐντὸς τῶν ἀγρῶν. Τὸ ζῶν τοῦτο, οὐτινος ἢ μετὰ ἐπιμελείας τῶν τροφῶν σύλληξις εἶνε παροιμιώδης, οἰκοδομῆ ἐν τῇ γῇ ἀναγκαιωτάτην κατοικίαν, δῦα ἔχουσαν τὰς εἰσόδους. Τούτων ἢ μὲν, χρησιμεύουσα ὅπως εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται τὸ ζῶν, εἶνε καθέτως ἐν τῇ γῇ ὠρυγμένη, ἢ ἑτέρα δὲ χρησιμεύουσα πρὸς ἐξαγωγὴν χώματος καὶ ἀχρήστων οὐσιῶν, καταλήγει λοξῶς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἀμφότεραι αἱ εἰσοδοὶ ἀγοῦσι πρὸς σειρὰν σπηλαίων, μετὰ μεγίστης κομψότητος στρογγύλως καμαρωμένων καὶ συγκοινωνούντων μετ' ἀλλήλων διὰ στενῆς διόδου, δίχην στοᾶς. Εἰς τῶν θαλάμων τούτων, ἐμπεριέχων κλίνην ἐκ ζηροῦ χόρτου, εἶνε ἡ κυρία τοῦ πλουσίου μυξοῦ ὡς κατοικία, αἱ ἄλλαι δὲ κοιλότητες χρησιμεύουσι ἀποθήκαι καὶ ἐμπεριέχουσιν τοσαύτας τροφάς, ὥστε τὸ ζῶν δύναται νὰ τρέφηται καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν μακροῦ χειμῶνος. Λέγεται δὲ ὅτι εἰς τὴν φωλεάν του μεταφέρει τὸ μουειδὲς τοῦτο ζῶν (*Cricetus trumentarius*) ὑπὲρ τὸ ἑκατόλλιτρον σίτου, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε λίαν βλαπτικόν. Ἐκτὸς δὲ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων κερπῶν τρώγει καὶ ἄλλα μικρὰ ζῶα, δὲν φεῖδεται οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ὁμοίου του.

Οὐχὶ ὅμως καὶ πάντα τὰ ζῶα, ὧν ἡ διατροφή κατὰ τὸν χειμῶνα λίαν δύσκολος, ἔχουσι τὸ ὀρμέφυτον νὰ συλλέγωσι τροφάς. Ἡ φύσις ταῦτα ἐπροίκισε δι' ὀρμεμφύτου ἄλλου εἶδους, δι' οὗ αὐτὸ τὸ τῶν ζῶων τούτων σῶμα εἰς ἀποθήκην τροφῶν μεταβάλλεται καὶ καθοδηγούνται ταῦτα κατὰ τὸ θέρος τοσαύτην ποσότητα τροφῶν νὰ τρώγῃσιν, ὥστε καθ' ἅπαντα τὸν χειμῶνα, καθ' ὃν διαρκῶς κοιμῶνται, νὰ διατηρῶσι τὸ σῶμά των, ἐκ τούτων καταναλίσκοντα.

Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τοῦ ὕπνου τούτου (**χειμωρία νάρκη**) τὸ ζῶον ζῆ καὶ ἀναπνέει, καὶ μόνον ἡ ζωὴ αὐτοῦ κατέστη βραδυτέρα, διότι τὸ αἷμα αὐτοῦ κυκλοφορεῖ βραδυτάτα καὶ ἡ ἀναπνοή του εἶνε ἀνεπισίθητος. Ὡς ἐκ τούτου εἰς τὰ ζῶα ταῦτα λαμβάνει χώραν ἀθηνεστάτη ἀντικαταλλαγὴ τῆς ὕλης ἀρκεῖ δὲ ἡ τοῦ σώματος τῶν πιμελῆ (πῆχος), ὅπως διατηρήσῃ τὴν ζωὴν των, ἄχρις οὗ ἡ θερμότης τὸ ἐξηγήρη τοῦ ὕπνου, ἥτις πάλιν παρέχει αὐτῷ νέαν τροφήν ἄφθονον.

Τὰ ζῶα, ἅτινα περιπίπτουσιν εἰς χειμερινὰν νάρκην, κατακλίνονται εὐσάρκα καὶ παχύτατα, ἐξεγείρονται δὲ τοῦ ὕπνου ἐντελῶς κάτισχνα, διότι δὲν φέρουσι πλέον ἐν τῷ σώματι των τὴν τῶν τροφῶν ἀποθήκην. Τὸ γνωστότατον ἐκ τῶν ζῶων τούτων εἶνε ὁ **ἀρκτόμυς** τῶν Ἄλπεων (*Arctomys marmota*) ἀνήκων εἰς τοὺς σκιοῦρους, εἰς οὓς καὶ ὁ **κύνομυς** τῶν λειμῶνων τῆς Β. Ἀμερικῆς. Οὗτος, συλλαμβανόμενος ἐν τῇ φωλεᾷ του ὑπὸ παιδίων τῆς Σαβοΐας, ἐνῶ κοιμᾶται, ἐξεγείρεται τοῦ ὕπνου του διὰ θερμάνσεως καὶ διατηρεῖ τὴν εὐθυμίαν του, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει θερμότης, ἐκμυθάνει δὲ πλεῖστα παιγνίδια καὶ διὰ τοῦτο ἐν Γαλλίᾳ περιφέρεται εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸς διασκεδάσιν. Οὐκ ὀλίγον εἶναι γνωστὴ καὶ ἡ **ἄρκτος**, ἥτις ἐπίσης ἔχει τὸ ὀρμέφυτον νὰ συλλέγῃ ἐν τῷ σώματι αὐτῆς με-

γάλην ποσότητα πιμελῆς, ἣν καταλίσκει ἐν ᾧ κοιμᾶται ἐν τῇ φωλεᾷ της.

Καὶ ἡ τάσις πολλῶν ζῶων ἀποδημῶσιν, εἶνε ἐπίσης ὀρμέφυτον, ὅπερ μεγάλην πρὸς τὴν τροφήν αὐτῶν ἔχει σχέσιν. Ἡ ἀνάγκη πρὸς τροφήν ὠθεῖ τὰ ζῶα ἐκ ψυχρῶν τόπων πρὸς θερμούς, ἐν οἷς δὲν ὑπάρχει ἔλλειψις. Ἡ πρὸς ἀποδημίαν λοιπὸν τάσις ἀντικαθιστᾷ τὸ ὀρμέφυτον τῆς συλλέξεως τροφῶν εἴτε ἐντὸς τεχνητῶν ἀποθηκῶν, εἴτε ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν σώματι. Κατὰ τὴν ἀποδημίαν δὲ τῶν ζῶων λαμβάνουσι χώραν περιεργα φαινόμενα, ἅτινα εἰδικώτερον θέλομεν ἐξετάσει ἄλλοτε.

(Ἐκ τῶν τοῦ Βερνστάιν.)

K. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

C. MALLET

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

κατὰ μετάφρασιν

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Δ. ΒΑΛΒΗ.

Θ Α Λ Η Σ

Ἐὐσέβιος, ἐν τῇ **Εὐαγγελικῇ** αὐτοῦ **προπαρο-δευῆ**, διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἐκ τῶν ἱστορικῶν οἱ μὲν τὴν Φοινικὴν ὀρίζουσιν ὡς πατρίδα τοῦ Θαλήτος, ἕτεροι δὲ τὴν πόλιν τῆς Ἰωνίας Μίλητον. Οὕτως αἱ μαρτυρίαι οὐδόλως συμφωνοῦσι περὶ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τοῦ πατρὸς τῆς Ἰωνικῆς φιλοσοφίας. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Πλάτωνα, ὡς καὶ κατὰ τὸν Δημόκριτον παρὰ Διογένη τῷ Λαέρτιῳ, ὁ Θαλῆς ἐγεννήθη ἐν Φοινικῇ, ἔσχε δὲ πατέρα μὲν τὸν Ἐξάμιον, μητέρα δὲ τὴν Κλεοβουλίνην, ἀμφοτέρους ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Θελιδῶν, τῆς εὐγενεστάτης ἐκ τῶν ἐγχωρίων, καταγομένης ἐκ τοῦ Κᾶδμου καὶ τοῦ Ἀγήνορος. Βραδυτέρον, καταλιπὼν τὴν Φοινικὴν, ἦλθεν εἰς τὴν Μίλητον τῆς Ἰωνίας, ὅπου ἐπολιτογραφήθη. Ἔτεροι ἱστορικοὶ, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, δέχονται ὅτι ὁ Θαλῆς ἐγεννήθη ἐν Μιλήτῳ. Οἱ ἱστορικοὶ ἢ οἱ βιογράφοι οὐδεμίαν προσάγουσιν ἀποδείξιν δυναμένην νὰ λύσῃ ἀναμφιλύκτως τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἄλλ', ἐν ἔλλειψι θετικῶν τεκμηρίων, ἡ γνώμη τοῦ Πλάτωνος, ὅστις, καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν φιλοσοφικὸν βίον εἴτε ὡς μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, εἴτε ὡς θεμελιωτῆς τῆς Ἀκαδημίας, εὐρίσκετο ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ πλείστων Ἰώνων φιλοσόφων ἢ σοφιστῶν, καὶ πρὸ πάντων ἡ γνώμη τοῦ Ἡροδοτοῦ καὶ τοῦ Δημοκρίτου, οἵτινες ἀμφότεροι ὑπῆρξαν, κατὰ προσέγγισιν ὀλίγων ἐτῶν, οἱ σύγχρονοι τοῦ Θαλήτος, φαίνεται ἡμῖν μείζονα κεκτημένη ἀξίαν, ἢ τῶν ἱστορικῶν ἢ βιογράφων, οὓς Διογένης ὁ Λαέρτιος οὐδὲ κἄν ὀνομαστὶ ἀναφέρει. Γεννηθεὶς λοιπὸν, κατὰ πάσας τὰς πιθανότητας, ἐν Φοινικῇ, εἶτα δὲ ἀποκαταστὰς ἐν Μιλήτῳ, ἐν ἣ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας, ὅπερ ἔλαβε, συνενούμενον μετὰ τῶν σχέσεων, ἃς ἡ οἰκογένεια τοῦ Θαλήτος εἶχεν ἐκεῖ συνδέσει, ἠδύνατο νὰ καλέσῃ αὐτὸν εἰς πολιτικὰ ἀξιώματα, ὁ Θαλῆς ἀπεποιήθη, νέος ἔτι,

τὰ πολιτικά, ἵνα διέλθῃ ἐν ἡμερῆσιν σπουδῆς τὸν βίον, ὃν ἤθελε ν' ἀφιερῶσιν ὀλόκληρον εἰς τὴν ἐπιστήμην.

Ἡ ἱστορία ποιεῖται μνεῖαν μιᾶς μόνον περιστάσεως, καθ' ἣν ἐξῆλθε τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀδιαφορίας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας Κροῖσος, προβλέπων τὸν δεινὸν ἀγῶνα, ὃν περ ἔμελλε ν' ἀναλάβῃ ἐναντίον τοῦ Κύρου, βασιλεύς τῶν Περσῶν καὶ τῶν Μήδων, ἐζήτηε νὰ προσελκύσῃ τὴν Μίλητον εἰς τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ. Ὁ Θαλῆς συνεβούλευσεν εἰς τοὺς ἑαυτοῦ συμπολίτας νὰ ἀρνηθῶσι τὴν συμμαχίαν, καὶ, τῆς γνώμης ταύτης δεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῶν Μιλησίων, κατέστη ὁ σωτὴρ τῆς πόλεως μετὰ τὴν νίκην τοῦ Κύρου (*). Πρὶν ἢ ἀρξῆται ὁ κρίσιμος οὗτος ἀγὼν, ὅστις ἔμελλεν ὡς ἐπακόλουθον νὰ ἐπενέγκῃ τὴν πτώσιν τοῦ ἀρχαίου τῆς Λυδίας κράτους καὶ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀσίας ὑπὸ τῆς Περσικῆς δυνάμεως, ὁ Θαλῆς, οὗ ἡ ἐπιστημονικὴ φήμη εἶχεν ἤδη ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς Ἰωνίας, φαίνεται ὅτι συνεβούλευσε τῷ Κροίσῳ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀρσεως κωλυμάτων τινῶν, ἃ τινὰ ἢ φύσις τοῦ ἐδάφους ἀντιτίθη εἰς τὰ σχέδια αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπιθετικὰ, εἴτε τὰ ἀμυντικά. Διότι Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρει γνώμην τινὰ καθ' ἣν ὁ Θαλῆς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Κροῖσον νὰ καταστήσῃ αὐτῷ διαβατὸν τὸν ποταμὸν Ἄλυν, ἄνευ γεφύρας, μεταστρέφον δηλαδὴ τὸ ρεῦμα τῶν ὑδάτων αὐτοῦ, μέσον ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Κύρος ἔμελλε μετὰ τινὰ ἔτη βραδύτερον νὰ μεταχειρισθῇ, ἵνα καταστῇ κύριος τῆς Βαβυλώνας (**). Ἐνθὺ δὲ κατέρρευε μέγα κράτος, ἠγείρετο δ' ἕτερον, ὅπερ ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ καθυποτάξῃ τὰς ἐλληνικὰς ἀποικίας τῆς Ἑλλάσσοδος Ἀσίας καὶ βραδύτερον ἐπὶ Δαρείου καὶ Σέρξου νὰ ἀπειλήσῃ τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα, ὁ Θαλῆς, ἐξ ὀλοκλήρου ἐπιδεδομένος εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐρεῦνας, ἔθεμελίωσεν τὴν ἀστρονομίαν, καὶ ἐλάμβανε τὴν προσωνομίαν τοῦ σοφοῦ, προσωνομίαν, ἣτις βραδύτερον ἔμελλε νὰ ἀπονειμηθῇ εἰς τὸν Σόλωνα, τὸν Βίαντα, τὸν Πιπτακὸν καὶ ἄλλους φιλοσόφους, ἀλλ' ἣτις ὑπὲρ τοῦ Θαλήτος ἐψηφίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ ἀρχοντος τῶν Ἀθηναίων Δαμασίου, ὡς ἀναφέρει Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν Ἀρχόντων ἀναγραφῇ. Πιθανῶς εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ὄφει-

(*) Διογένης ὁ Λαέρτιος : « Δοκεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἔριστα βεβουλευσθαι. Κροῖσου γὰρ πέμψαντος πρὸς Μιλησίους ἐπὶ συμμαχίᾳ ἐκώλυσεν, ὅπερ, Κύρου κρατήσαντος, ἔσωσε τὴν πόλιν. »

(**) Γνωστὸν ὅτι ὁ Κύρος δὲν κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὴν Βαβυλώνα εἰ μὴ ἄφου μετέστρεψε τὰ ὕδατα τοῦ Εὐφράτου.

Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὡς ἐξῆς τὸ γεγονός τούτο : « ὡς δὲ ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἄλυν ποταμὸν ὁ Κροῖσος, τὸ ἐνεθεῦτεν, ὡς μὲν ἐγὼ λέγω, κατὰ τὰς ἐούσας γεφύρας διεθίβασε τὸν στρατὸν, ὡς δὲ ὁ πολλοὺς λόγος Ἑλλήνων, Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος διεθίβασε ἀπὸ ρέοντος γὰρ Κροῖσου, ὅπως οἱ διαβῆσται τὸν ποταμὸν ὁ στρατός οὐ γὰρ δὴ εἶναι κω τοῦτον τὸν χρόνον τὰς γεφύρας ταύτας· λέγεται παρεόντα τὸν Θαλῆν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ποιῆσαι αὐτῷ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς ρέοντα τοῦ στρατοῦ καὶ ἐκ δεξιῆς ρέειν, ποιῆσαι δὲ ὧδε ἄνωθεν τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενον διώρυγα βαθεῖαν ὄρυσσεν, ἄγοντα μνησοῖδα, ὅπως ἂν τὸ στρατόπεδον ἰδρυσμένον κατὰ νότου λάβοι, ταύτη κατὰ τὴν διώρυγα ἐκτραπόμενος ἐκ τῶν ἀρχαίων ρεῖθρον, καὶ αὐτὸς παραμειβόμενος τὸ στρατόπεδον ἐς τὰ ἀρχαῖα ἐσβάλλοι, ὥστε ἐπεὶ τε καὶ ἐσχίσθη τάχιστα ὁ ποταμός, ἀμφοτέρῃ διαβατὸς ἐγένετο. » Β. I. Κ. 75.

λομεν νὰ ἀναγάγωμεν γεγονόσι τι ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Λαερτίου καὶ χαρακτηριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀναμφίβολον (« φανερόν »). Νεανίσκοι Μιλήσιοι ἠγόρασαν παράλιον τρίποδα τινα, ὃν οἱ ἄλιεῖ, ἀνεῦρον ἐν τοῖς δικτύοις αὐτῶν. Ἐρὶς δ' ὅμως, ἀναφύεσα βραδύτερον περὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ τρίποδος, κατηνύσθη, μεταγαγόντων τῶν Μιλησίων τὸν τρίποδα εἰς Δελφούς, ἐν οἷς ὁ ὑπ' αὐτῶν ἀπεσταλμένος ἔλαβεν ἐκ τοῦ χρηστηρίου τὴν ἐπομένην ἀπόκρισιν.

Ἐκγονε Μιλήτου, τρίποδος περὶ Φοῖβον ἔρωτῆς ;
Τίς σοφίη πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

Τῆς ἀποκρίσεως ταύτης γνωστῆς ἐν Μιλήτῳ γενομένης, ὁ τρίπους ἐπεδικάσθη εἰς τὸν Θαλῆν, ὅστις ἔδωκεν αὐτὸν εἰς ἕτερον σοφόν, καὶ οὗτος εἰς ἄλλον, ἕως ὅτου ὁ τρίπους περιήλθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Σόλωνος, ὅστις, φρονῶν ὅτι αὐτὸς ὁ Φοῖβος ἦτο ὁ πρῶτος πάντων κατὰ τὴν σοφίαν, ἐξαπέστειλε τὸν τρίποδα εἰς Δελφούς.

Μετὰ μακρὸν βίον, διακρούσαντα τὸ μὲν ἐν ἀποδημίαις, καθ' ὅλου δὲ ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἐργασίαις, ὁ Θαλῆς ἐτελεύτησεν ἐν Μιλήτῳ. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρει ὅτι νύκτα τινὰ, ἐξελθὼν τοῦ οἴκου ἵνα κατανοήσῃ τοὺς ἀστέρας, ἐνέπεσεν εἰς βόθρον, καὶ ὅτι ἡ συνοδὸς αὐτοῦ γραῖα τῷ εἶπε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ :

« Σὺ, ὦ Θαλῆ, τὰ ἐν ποσὶν οὐ δυνάμενος ἰδεῖν, τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οἶε γινώσκεισθαι ; »

Ἐκ τοῦ γεγονότος ἴσως τούτου ἐτελεύτησεν ὁ Θαλῆς, ὡς φαίνεται προκύπτει ἐξ ἐπιστολῆς τινος τοῦ Ἀναξιμένους πρὸς τὸν Πυθαγόραν, ἀναφερομένης ὡσαύτως ὑπὸ Διογένηος τοῦ Λαερτίου (*). Ἄλλ' ὅμως Διογένης ὁ Λαέρτιος φαίνεται μνημονεύων τοῦ γεγονότος τούτου ὡς πάντη ξένου πρὸς τὸν θάνατον τοῦ φιλοσόφου, διότι ἐν ἄλλῳ τινὶ χωρίῳ λέγει ὅτι ὁ Θαλῆς ἐτελεύτησε παριστάμενος εἰς τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις, ἅτε καταπεπονημένος ὑπὸ τῆς θερμότητος ἅμα καὶ ὑπὸ τῆς δίψης καὶ ὑπὸ τοῦ γήρατος αὐτοῦ. Κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ Ἀπολλοδώρου ὁ Θαλῆς ἀπέθανεν ἄγων τὸ ἑβδόμηκοστὸν περίπου ἔτος τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας, κατὰ δὲ τὰ λεγόμενα τοῦ Σωσικράτους ἀριθμῶν τούναντιον ἐννεήκοντα δύο ἔτη περίπου. Ὁ Tennemann ἐν τοῖς χρονολογικοῖς αὐτοῦ πίναξιν παρεδέχεται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χρόνον τῆς τελευτῆς τοῦ Θαλήτος, τὴν γνώμην τοῦ Σωσικράτους, ἣτις ἀνάγει τὴν τελευτὴν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος (548 πρὸ Χριστοῦ)· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ φιλοσόφου τούτου, ἀσπάζεται τὴν γνώμην τοῦ Σωσικράτους ἅμα καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου, οἵτινες ἀπὸ συμφώνου ἀναγοῦσιν αὐτὴν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος (640 πρὸ Χριστοῦ)· κατὰ δὲ τὸν ὑπολογισμὸν τούτον ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου διήρκεσε ἐννεήκοντα καὶ δύο ἔτη.

Μεγάλῃ ἀβεβαιότητι καὶ μεγίστῃ δυσχέρειᾳ περὶ τὴν λύσιν συνδέεται μετὰ τοῦ ζητήματος ἐὰν ὁ Θαλῆς, κατὰ τὰς μακρὰς αὐτοῦ ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, συνέγραψεν πραγματεῖαν τινὰ εἴτε περὶ τοῦ ὅλου τῶν ζητημάτων εἴτε περὶ

(*) Βλ. Διογένηος τοῦ Λαερτίου, βίος τοῦ Ἀναξιμένους.

τινος ἐξ αὐτῶν. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρει γνώμην τινὰ Λόβωνος τοῦ Ἀργείου, καθ' ἣν ἠδύνατό τις νὰ ἀναγάγῃ εἰς διακοσίους στίχους τὰ ὑπὸ τοῦ Θάλητος γεγραμμένα :

τὰ δὲ γεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ φησὶν Λόβων ὁ Ἀργεῖος εἰς ἔπη τείνειν διακόσια.

Ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς προστίθεισιν ὅτι κατ' ἄλλας γνώμας ὁ Θαλῆς δύο μόνον συνέγραψε μικρὰς πραγματείας τὴν μὲν περὶ τῆς τριπῆς τῶν ἀστέρων, τὴν δὲ περὶ τῆς ἰσημερίας. Τέλος ὁ Διογένης λέγει, προσέτι ὅτι ἐὰν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν ἄλλας τινὰς δοξασίας ὁ Θαλῆς, σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδὲν καὶ ὅτι εἰς τὸν Φάκον τὸν Σάμιον ἀνήκει ἡ Ναυτικὴ Ἀστρολογία, ἣν συνήθως εἰς τὸν Θάλητα ἀποδίδουσιν. Τοῦτο φαίνεται ἀδύνατον ἡμῖν νὰ ἐπιλύσωμεν ἀκριβῶς, καὶ περιοριζόμεθα καταλέγοντες ἐνταῦθα, κατὰ Διογένη τὸν Λαέρτιον, τὰς διαφόρους γνώμας τὰς ἐξενεχθείσας περὶ τούτου.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Θαλῆς ἀνεφάνη, ἡ ποιητικὴ ἀνάπτυξις εἶχεν ἀρχίσει ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἦτο ἤδη ἐν μέτρῳ τινὶ ἐπιτετελεσμένη. Ἀλλ' ὅμως εἰς τὸν φιλόσοφον τῆς Μιλήτου ἐπεφυλάσσετο νὰ σημάξῃ τὴν ἑναρξιν τῆς ἀναπτύξεως. « Ὑπῆρξε, λέγει ὁ Εὐσέβιος(*), ὁ πατὴρ τῆς φιλοσοφίας καὶ ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ἰωνικῆς αἰρέσεως,

δοκεῖ ἀρξάι τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ Ἰωνικὴ αἴρεσις προσηγορεύθη.

Κατὰ τὸ λέγειν Διογένη τοῦ Λαερτίου, ἦτο γενικῶς πιστευτὴ ἡ γνώμη, ὅτι ὁ Θαλῆς πρῶτος ἐνεβάθυνε καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἀστρονομίας. Ὁ Τίμων, ἐν τοῖς **Σέλλοις** αὐτοῦ, κηρύσσει αὐτὸν ἕνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἄμα καὶ σοφὸν ἀστρονόμον,

οἷον θ' ἑπτὰ Θάληθα σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα,

καὶ Λόβων ὁ Ἀργεῖος ἀναφέρει ἐπιγραφὴν τινὰ τεθειμένην ὑπὸ τῆν εἰκόνα αὐτοῦ, ἐν ἣ ὁ Θαλῆς προσαγορεύεται πρῶτος τῶν ἀστρονόμων,

ἀστρονόμον πάντων πρεσβύτατον σοφία.

Ὁ Εὐδήμος ἐν τῇ **περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ**, λέγει ὅτι ὁ Θαλῆς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὅστις προεἶπεν ἐκλείψεις, ἐσπούδασε τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου, καὶ ὥρισε τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ὁ ἀστὴρ οὗτος εἰσέρχεται εἰς τὰς τροπὰς,

ὄθεν αὐτὸν καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἡρόδοτος θαυμάζει. Μαρτυρεῖ δ' αὐτὸ καὶ Ἡράκλειτος καὶ Δημόκριτος παρὰ Διογένη τῷ Λαερτίῳ.

Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὅτι ὁ Θαλῆς προεἶπεν εἰς τοὺς Ἴωνας τὴν περιφημον ἐκείνην ἐκλείψιν, ἣτις διεχώρισε τοὺς στρατοὺς τῶν Μήδων καὶ τῶν Λυδῶν, ὀδηγουμένων τῶν μὲν ὑπὸ τοῦ Κυαξάρου, τῶν δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀλυάττου. Λογιζόμενος τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἀπὸ τροπῆς ἐπὶ τροπὴν ἀπόδοον, ὁ Θαλῆς ὠδηγήθη νὰ προσδιορίσῃ τὰ ὅρια τοῦ ἔτους καὶ τοῦ μηνός. Καὶ τοῦτο δ' ἔτι προκύπτει ἐκ τινος χωρίου Διογένη τοῦ Λαερτίου, ἐνῶ λέγεται ὅτι ὁ Θαλῆς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος καθορίσας τὰς διαδοχὰς τῶν ὥρων καὶ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ προσδιορίσας εἰς τριακοσίας ἐξήκοντα τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, καὶ εἰς τριάκοντα τὰς

(*) Εὐαγγελικὴ προπαρασκευή, Β. XIV, Κ. 44

ἡμέρας ἐκάστου μηνός. Φαίνεται δ' ὅτι διὰ τῶν ἀτελῶν μεθόδων, ἃς ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ, ἐπειράθη νὰ ὑπολογίσῃται τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος ἐν παραβολῇ πρὸς τὸ τῆς σελήνης, καὶ νὰ ἐξεύρῃ ὅτι ὁ δεύτερος τῶν ἀστέρων τούτων εἶνε τὸ ἑπτακοσιοστὸν εἰκοστὸν τοῦ πρώτου,

πρὸς τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τὴ τοῦ σεληναίου ἑπτακοσιοστὸν καὶ εἰκοστὸν ἀπεφῆνατο κατὰ τινὰς.

Τοιαῦται φαίνεται ὅτι ὑπῆρξαν αἱ κύριαι τοῦ Θάλητος ἀστρονομικαὶ ἐργασίαι. Δυνάμεθα δ' ὅμως νὰ εἰκάζωμεν ὅτι πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Θάλητος πολλαὶ ἐγένοντο ἐπιστημονικαὶ ἀπόπειραι, ὧν ἡ ἱστορία δὲν διέσωσεν ἡμῖν τὴν ἀνάμνησιν, καὶ αἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὸν Μιλήσιον σοφὸν ὡς ἀφετηρία. Ὡσαύτως δὲ δὲν εἶνε ἄμοιρον πιθανότητος, καὶ τοιαύτη φαίνεται οὕσα ἡ γνώμη τοῦ σοφοῦ Bailly, ὅτι πρὸ τοῦ Θάλητος ἀστρονομικαὶ τινες παραδόσεις, οἷαι αἱ τῶν πινακῶν ἢ τῶν κύλων τῶν σεληνιακῶν, ἤλθον ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἰωνίαν, καὶ ὅτι ὁ Θαλῆς ἠδυνήθη νὰ ποιήσῃται κρεῖττονα χρῆσιν αὐτῶν ἢ οἱ προκατοχοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ σύγχρονοί.

Δὲν πρέπει δ' ὅμως νὰ προβάωμεν μέχρι τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἀρχαίων τινῶν ἐκ τῶν ἐγγυτέρων πρὸς ἡμᾶς, οἷος σοφὸς Veidler, ὅτι αἱ προμνημονευθεῖσαι ἀνακαλύψεις ὀφείλονται εἰς εἰδήσεις, ἃς ὁ Θαλῆς ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ, ἀποδημῶν ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν μεγαλοφυίαν αὐτοῦ. Διότι ἐπὶ τοῦ Θάλητος (600 π. X.) αἱ ἀστρονομικαὶ ἐπιστῆμαι ἦσαν ἤδη λίαν προκεχωρημέναι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐὰν δ' ἀπλῶς ἦσαν δεδανεισμένοι παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, θὰ ἔφερον οὐδὲν ἦτον χαρακτῆρα ἀκριβείας, ἧς ἀνευρίσκομεν αὐτὰς ἐστερημένας.

Οὕτω, π. χ., καίπερ καθορίζων τὸ μέγεθος τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὁ Θαλῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο λίαν ἐξηκριβωμένως, ὥστε ἡ ἀνακάλυψις αὐτοῦ αὕτη γάλαβη ἄμεσον ἐφαρμογὴν, καὶ ἐδέησεν ἕνα βραδύτερον ὁ Κλεόστρατος, ἀκριβεστεροῦς ποιούμενος τοὺς ἑαυτοῦ ὑπολογισμοὺς, εἰσαγάγῃ τὴν χρῆσιν τοῦ ἡμερολογίου. Οὕτως ἐπίσης, πειρώμενος νὰ ὀρίσῃ τὸ σχετικὸν μέγεθος τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, ὁ Θαλῆς περιέπεσε εἰς πλάναν ὑπολογιστικὰς, οἷας οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς δὲν ἠθελον προφανῶς διαπράξει. Οὕτω τέλος ἐν τῇ ἑαυτοῦ προρρήσει τῆς περιφήμου ἐκλείψεως, ἣτις διεχώρισε τοὺς στρατοὺς τῶν Μήδων καὶ Λυδῶν, ὁ Θαλῆς εἶχε μόνον προσαγάγει λίαν ἀορίστους ἐνδείξεις, διότι οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε αὐτὸν τὸν μῆνα ἀνήγγειλε, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔτος, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτο ἡ μαρτυρία τοῦ Ἡροδότου, ἐξ οὗ τοῦ κειμένου προκύπτει ὅτι οἱ Ἕλληνες, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, οὐδεμίαν ἔτι εἶχον λέξιν πρὸς δήλωσιν τοῦ φαινομένου τῆς ἐκλείψεως (*). Φρονοῦσι λοιπὸν ὅτι, ἂν ὁ Θα-

(*) « Διαφέρουσι δὲ σοὶ ἐπὶ ἴσῃς τὸν πόλεμον τῷ κτω ἔτει συμβολῆς γενομένης συνήνεικε, ὥστε τῆς μάχης συνεστρώσης τὴν ἡμέραν ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι: τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύτην τῆς ἡμέρας Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προηγόρευσε ἐσσεσθαι, οὗρον προσθέμενος ἐνιαυτὸν τούτων, ἐν τῷ δὲ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή: οἱ δὲ Λυδοὶ τε καὶ οἱ Μῆδοι ἐπέει τε εἶδον νύκτα ἀντὶ ἡμέρας γινομένην, τῆς μάχης τε ἐπαύσαντο καὶ μᾶλλον τι ἔσπευσαν καὶ ἀμφότεροι εἰρήνην ἑαυτοῖσι γενέσθαι». Ἡρόδ. Β. 4, 74.

λῆς ὤφειλεν εἰς τὰς εἰδήσεις τῶν ἱερέων τῆς Αἰγύπτου τὴν μέθοδον, ἣ ἐχρήσατο ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς ἐκλείψεως, δὲν ἤθελεν ὀρίσει μετὰ πλείονος ἀκριβείας τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου, ὅπερ ἀνήγγειλε; Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἔτι λόγοι ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς νὰ πιστεῦωμεν εἰς τὴν πρωτοτυπίαν τῶν ἀστρονομικῶν ἐργασιῶν τοῦ Θαλήτος.

Ὁ φιλόσοφος οὗτος κατὰ τὸν Ἰάμβλιχον καὶ τὸν Πλούταρχον ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἐν ἡλικίᾳ ἀρκοῦντως προκεχωρημένῃ. Ὅθεν πλείστοι σοφοί, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱησοῦιτης Pétau ἀναφέρουσι τὴν ἐκλείψιν, περὶ ἧς ἐγένετο μεία πρὸ ὀλίγου, εἰς τὸ τεσσαρακοστὸν τέταρτον τοῦ Θαλήτος ἔτος, οὕτω δ' ἦμιστα παρίσταται προκεχωρημένος τὴν ἡλικίαν ὁ Θαλῆς, ὅστις μάλιστα ἔζησεν ἐνενήκοντα ἔτη.— Εἶνε λοιπὸν λίαν πιθανὸν ὅτι ὁ Θαλῆς εἰς μόνας τὰς ἑαυτοῦ ἐρεῦνας, ἃς ἐπεβοήθησαν ἀτελέσταται τῶν αὐτοῦ προκατόχων ἐργασίαι, καὶ ἕως καὶ τινες ἐπιστημονικαὶ παραδόσεις ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἰωνίαν μετενεχθεῖσαι, ὀφείλει τὴν πρόρρησιν τῆς μνημονευθείσης ἐκλείψεως καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀστρονομικὰς γνώσεις.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΗΣ ΑΙΩΝΑ

(Συνέχεια. Ἰδὲ τὸ προηγούμενον φύλλον.)

Αἱ νεώταται ἐρευναὶ τοῦ Pellotin διευθυντοῦ τοῦ ἀστεροσκοπεῖου τῆς Νικαίας, αἱ ὁποῖαι διήρκεσαν ἐπὶ 74 ἡμέρας πάντοτε ἐν καιρῷ ἡμέρας, καθ' ἃς ἔλαβεν 61 σχέδια, ἤρξαντο ἀπὸ τῆς 15 Μαΐου 1890. Διὰ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῶν παρατηρήσεων ἐπιβεβαίωσι ὁ Pellotin ὅτι ἡ ἀποψὶς τοῦ πλανήτου δὲν μεταβάλλεται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπαισθητῶς· αἱ δὲ τροποποιήσεις ἃς παρετήρει ἐπὶ τῶν κηλίδων ἀνευ κινήσεως τούτων, προήρχοντο ἐνεκα ὀπτικῶν λόγων, καὶ μάλιστα τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἀπορροφήσεως, τῆς ἐπερχομένης ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ πλανήτου ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα. Τὰ δὲ συμπεράσματα εἰς ἃ κατέληξεν εἶνε τὰ ἑξῆς.

1) Ἡ στροφή τοῦ πλανήτου τελεῖται βραδέως τόσο ὥστε ἡ θέσις τῶν κηλίδων ὡς πρὸς τὸ πέρασ τοῦ φωτεινοῦ μέρους (Terminateur) ἐπὶ πολλὰς δὲ ἡμέρας δὲν ὑφίσταται μεταβολήν.

2) Ἡ διάρκεια τῆς περὶ ἑαυτὸν περιστροφικῆς κινήσεως εἶνε ἐλάττων τῶν 224 καὶ μείζων τῶν 185 ἡμερῶν.

3) Ὁ ἄξων τῆς στροφῆς εἶναι σχεδὸν κάθετος ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς τροχιάς. Παρετήρησε δὲ συνάμα ὅτι καὶ ὁ χρωματισμὸς δὲν εἶνε ὁμοιόμορφος ἐφ' ἀπάσης τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου. Ταύτοχρόνως ὁ ἡμέτερος κ. Αἰγινήτης διευθυντῆς τοῦ ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, ἀπεπειράθη ὅλως διαφορετικῶς νὰ ἐπιτύχη τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν νόμων τῆς μηχανικῆς. Καί, ὡς ἴδιος λέγει ἐν ἀναγνώσματι αὐτοῦ «Κοσμογονία», διὰ τῆς μαθηματικῆς ἀναλύσεως ἔφθασε θεωρητικῶς εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς θεωρίας τοῦ Sciaparelli.

Ὁ κ. Αἰγινήτης βραχιζόμενος ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κύρους τῆς θεωρίας τοῦ Laplace καὶ ἐπὶ τῶν νόμων τῆς μηχανικῆς κατέληξεν εἰς τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα. Ὅτι προΐουσης τῆς ψύξεως τῶν πλανητῶν καὶ τῆς συμπίκνωσεως, ἠῦξεν ἡ περιστροφικὴ ταχύτης αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τῷ ἄμα παρήγετο καὶ νέα δύναιμι, ἡ φυγόκεντρος, τείνουσα πρὸς ἀπόσπασιν δακτυλίων καὶ σχηματισμοῦ δορυφόρων. Συγχρόνως δὲ νέα δύναιμι ἀντιδραστικῆ ἀνεπτύσσετο ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Ἡλίου κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἑλξέως ἐπὶ τῆς ἐν ρευστότητι διατελοῦσης ἐπιφανείας τῶν πλανητῶν, ἧτις διηνεκῶς ἠλάττω τὴν περιστροφικὴν ταχύτητα. Ἡ δύναιμι αὕτη ἦτο ἡ πηλέρροια, ἰσχυρωτάτη καὶ ἐντατικωτάτη διὰ τοὺς πλησιέστερον τῷ Ἡλίῳ εὐρισκομένους πλανήτας ὡς τὸν Ἑρμῆν καὶ Ἀφροδίτην. Ἐν τῇ ρευστώδει καταστάσει τὰ μέρη τὰ πρὸ τοῦ ἡλίου θὰ ὑφίσταντο τὰς μείζονας ἑλξεις, προεξοχαὶ δὲ θὰ ἐσχηματίζοντο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου, αἱ ὁποῖαι ἀποσπώμεναι κατὰ τὴν περιστροφικὴν κίνησιν τούτου, ἐπέφερον τριβὴν ἐπὶ τῆς λοιπῆς μάζης, ἧτις διηνεκῶς ἐπιδρῶσα ἐπέφερον ἐλάττωσιν τῆς περιστροφικῆς κινήσεως. Συνεπῶς ὅσα ἡ ἑλξις τοῦ ἡλίου εἶνε ἰσχυροτέρα οὐ μόνον ἡ ἀναπτυσσομένη ταχύτης ἐπὶ τῆς συμπίεσεως θὰ ἐλαττοῦται ὑπὸ τῆς τριβῆς, ἀλλὰ θὰ εἶνε καὶ ἀδύνατος ἡ ἀπόσπασις δακτυλίων πρὸς σχηματισμὸν δορυφόρων. Τοῦτο θὰ ἰσχύη διὰ τοὺς πλησιεστάτους πλανήτας Ἀφροδίτην καὶ Ἑρμῆν, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ στερεῶνται δορυφόρων. Συνάμα δὲ ὁ χρόνος τῆς περιστροφῆς καθίστατο ἐν τέλει ἕσος πρὸς τὸν τῆς περιφορᾶς περὶ τὸν ἥλιον. Τοῦτ' αὐτὸ ἴσχυσε καὶ ἐπὶ τῶν δορυφόρων τῶν πλανητῶν, αἵτινες καὶ ἰδίων δορυφόρων στεροῦνται καὶ διηνεκῶς στρέφουσι τὸ αὐτὸ ἡμισφαίριον πρὸς τὸν πλανήτην. Τούλάχιστον ἐπιβεβαιώθη περὶ τῶν πλανητῶν τοῦ ἡμετέρου συστήματος.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Ν. ΔΑΜΒΟΥΝΕΛΛΗΣ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. ἈΛΕΞ. ΜΑΤΙΑΤΟΝ. Ἐνταῦθα. Τὸ χωρίον, ὅπερ ἀναγράφεται ἐν τῇ εὐγενεστάτῃ ὑμῶν ἐπιστολῇ, οὔτε σπινθῆρα, οὔτε ἴχνος, οὔτε σκιάν ἀληθείας περιέχει. Μὴ ἀναγινώσκετε τοιαῦτα ἐκτυφλωτικά καὶ ἀναξιώτατα λόγου βιβλία. Σπουδάξτε πάντοτε τοὺς ἀνεκτιμήτους ἠθικοὺς θησαυροὺς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὰ ὡσαύτως ἀνεκτίμητα καὶ ἡλιχ τῶν εἰδικῶν ἐπιστημῶν. Οἱ δογματικοὶ θεολόγοι οὔτε ἀληθῆ ἐπιστήμην γινώσκουσι, καὶ τὴν θεσπέσιαν ἠθικὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἀδυνατοῦσιν ἀκριβῶς νὰ κατανοήσωσιν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ Ἐρνέστος Ρενάν. Δέχθητε ἐν τέλει τὰ ἡμετέρας εὐχαριστίας διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Προμηθεὺς εὐμενεστάτας ὑμῶν διαθέσεις καὶ κρίσεις. — κ. Στ. Ἰω. Στ. Λιδόσια. Εἰς τὰ ὑμέτερα ἐρωτήματα ἀπαντήσωμεν ἐν τῷ προσεχῇ φύλλῳ. — κ. Γερ. Διδάρην. Παρισίους. Ἀπὸ τοῦ προσεχῆς φύλλου ἀρχεται ἡ δημοσίευσις τῆς ἀξιολογῆσιν ὑμετέρας πραγματείας. Ἡ χρησιμότης καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια ἀναντίρρητος ἐστὶ ἐν Ἑλλάδι. Εὐχαίρως ἀποστείλατε καὶ τὸ τρίτον μέρος. Ὁ Προμηθεὺς λογίζεται εὐτυχῆς ἐπὶ τῇ ὑμέτερα συνεργασίᾳ. — κ. Κ. Ζιγγελῶν. Heidelberg: Baden. Τῆς κοινῆς πρὸς τοὺς ἐνταῦθα φίλους ὑμετέρας ἐπιστολῆς ἐλάβομεν γνῶσιν· εἶνε ἀμίμητος ἡ περιγραφή τῆς ἐκδόρου εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Pigi τῶν Ἀλπεων, τὰ δὲ σακρυφώματα ἃ, τὴν ἐξοχον. Bravo.